

ŠIAULIŲ STASIO ŠALKAUSKIO GIMNAZIJOS ISTORIJA

Mokykla 1938 metais

Mokykla, kurią dabar vadiname Stasio Šalkauskio gimnazija, įkurta 1938 metais. Pirmąją mokyklos pastatą tada vadinoje Trakų gatvėje sudarė du aukštai ir pusrūsis. Joje dirbo aštuoni mokytojai. Mokykla buvo pastatyta valstybės lėšomis. Tais pačiais metais iš privataus namo čia perkelta 4-oji pradinė mokykla.

Iš mokinės Redos Jackevičiūtės-Birutienės prisiminimų:

„Į mokyklą rinkomės be išankstinio pasiruošimo, retas kuris lankęs darželį.(...)1938-1939 metais mokykla persikėlė į naujas, erdvas, gražias patalpas Trakų gatvėje. Gretima gatvė, dabartinė S. Šalkauskio, buvo ne ištisa, baigėsi pieva, nuokalne. Link kapų nebuvo kitų pastatų, išskyrus medinį ir nedidelį mūrinį Šalkauskių namus dešinėje pusėje nuo mokyklos.(...) Naujoji mokykla buvo tuo metu be jokių priestatų, dviejų aukštų su cokoliu (pusrūsiu), kuriame buvo rūbinės, tualetai. Šildymas – centrinis, su vandentiekiu. Buvo salė. Valgyklos nebuvo.(...) Mokyklinių uniformų nebuvo. Knygų nešuliai – nedideli. Daugelis vaikų dar naudojo medinius „portfeliukus“. Kuprinių nebuvo. Ilgesnės pertraukos metu pasistiprindavome iš namų įdėtais sumuštinukais...(…) Pirmasis mokyklos vedėjas buvo Mykolas Jocas. 1940-1941 m. mokykloje dirbo poetė Valerija Valsiūnienė.“

Antrojo pasaulinio karo metais mokykla neveikė, bet išliko nesugriauta. 1945 m. ji pavadinta 1-ąja pradine mokykla, kuri atvėrė duris nuo karo nukentėjusiam Šiaulių miesto jaunimui. Baigė pradinės mokyklos 4 skyrius, mokiniai gaudavo pažymėjimus. 1949-1950 m. m. čia mokėsi 324 mokiniai, iš jų 165 mergaitės, o 1949-1950 m. m. 336 mokiniai, iš jų 172 mergaitės.

Mokiniai prie mokyklos 1949 m.

1952 m. mokykla perorganizuota į 6-ąją septynmetę. Nuo 1956 m. ji pavadinta 7-ąja vidurine mokykla. 1959 m. prie senojo mokyklos pastato pastatytas pirmasis priestatas, o 1967 m. – antrasis.

Mokykla po 1959 metų rekonstrukcijos

1960 m. mokyklą baigė pirmoji abiturientų laida.

1965 m. mokykloje vokiečių kalbos pradėta mokytis pagal sustiprinto mokymo programą.

Buvusi ilgametė direktoriaus pavaduotoja Regina Grišiuvienė atsimena:

„Nuo 1965 m. mokykloje buvo įvesta vokiečių kalbos pagilinto mokymo programa. Nuo pirmos klasės mokiniai buvo mokomi užsienio kalbos (vokiečių). Ne visada galėjome patenkinti norą mokytis mūsų mokykloje. Joje teisę mokytis turėjo vaikai iš visų miesto mikrorajonų, todėl mokinių skaičius kai kuriais mokslo metais būdavo daugiau kaip tūkstantis, mokytojų dirbo beveik šimtas. O tai lėmė mokyklos darbą dviem pamainomis net dešimtmetį. Dalykinės ir metodinės pagalbos dirbant pagal sustiprintą vokiečių kalbos programą sulaukėme iš Vokietijos ambasados Lietuvoje (Vilniuje) jau atgavus nepriklausomybę. Į Lietuvos tokio profilio mokyklas ambasada komandiravo kolegas, vokiečių kalbos mokytojus (tokie mokytojai atvykdavo ir į Šiaulių 7-ąją vidurinę mokyklą). Kas ketveri metai mokykloje pradėdavo dirbti vis kiti vokiečių kalbos mokytojai iš Vokietijos: Hans Teleman, Inge Rümke, Ingeborg Böhringer-Bruns, Manfred Scherbaum.“

1989 m. balandžio 28 dieną į mokyklą atvyko pirmieji svečiai iš užsienio – Vokietijos Mühlhauseno miesto gimnazijos mokytojai. Atsirado galimybė bendradarbiauti, keistis delegacijomis, mokytojai ir mokiniai galėjo tobulinti kalbos įgūdžius.

Dešinėje – direktoriaus pavaduotoja Regina Grišiuvienė su svečiais iš Vokietijos

1992 metais Šiaulių miesto valdžia gavo laišką, jog mokykla iš Švedijos Vilhelminos miestelio ieško bičiulių ir norėtų susirašinėti su mokiniais, kuriems sustiprintai dėstoma vokiečių kalba. Direktorius pavaduotojos Reginos Grišiuvienės pastangomis užsimezgė glaudūs ryšiai su Švedijos Vilhelminos Malmogaj gimnazijos mokiniais ir mokytojais, mokyklos keitėsi delegacijomis. 1994 m. rugsėjo 28 dieną nuskendus keltui „Estonia“ liūdėjo visa mokyklos bendruomenė, nes švedų delegacija iš Lietuvos namo negrįžo. Direktorius Larsas Perssonas, vokiečių kalbos mokytojai Ola Söderlundas ir Asa Hagelberg, gimnazistės Asa Hedmann, Jenny Vinnerberg, Agneta Kobsen, Linda Burman, Maria Karlsson žuvo katastrofos metu.

1996 m. Roberto Bošo fondas finansavo tarptautinį projektą „Šilumos energijos taupymas mokykloje“, kuris buvo vykdomas su Vokietijos Ventorfo gimnazija. Tai buvo pirmieji tarptautiniai projektai mokykloje, atvėrę duris į pasaulį.

„Pasiiekti gerų vokiečių kalbos žinių padėjo dalykinis, metodinis ir kultūrinis bendradarbiavimas su panašaus profilio Vokietijos Mühlhauseno ir Švedijos Vilhelminos miestų mokyklomis. Keitimasis delegacijomis, gyvenimas (nors ir trumpalaikis) svečiose šalyse padėjo mokiniams pagilinti vokiečių kalbos žinias, susipažinti su tų šalių papročiais, kultūra,“ – prisimena direktoriaus pavaduotoja ugdymui R. Grišiuvienė.

2009 m. balandžio 28 d. mokykla pripažinta Vokietijos partnere, mokant(is) vokiečių kalbos, prie mokyklos atidengta lenta „Schulen: Partner der Zukunft“. Stasio Šalkauskio gimnazijos mokiniai iki šiol turi galimybę įgyti tarptautinį vokiečių kalbos Sprach diplomą, nes gimnazija yra tarptautinio kalbos diplomo rengimo centras Šiauliuose. Kiekvienais metais vokiečių kalbos besimokantys mokiniai sėkmingai išlaiko egzaminus. Kai kurie iš jų vėliau studijuoja Vokietijoje, Austrijoje bei Šveicarijoje. Kalbos diplomai DSD2 (B ir C1 lygis) suteikia galimybę be papildomų kalbos gebėjimo testų stoti į universitetus ir aukštąsias mokyklas. Nuo 2012-2013 m. m. Stasio Šalkauskio gimnazijoje galima laikyti ir tarptautinį vokiečių kalbos egzaminą DSD1 (B1 lygis), kuris suteikia galimybę stoti į kolegijas bei profesines mokyklas. Abu egzaminai yra įskaitomi kaip valstybinis vokiečių kalbos egzaminas Lietuvoje.

1967 m. naujajame mokyklos priestate įrengti pradinių klasių, biologijos, užsienio kalbų, matematikos, namų ruošos kabinetai, medžio dirbtuvės, valgykla, dvi sporto salės, į erdvesnes patalpas persikėlė mokyklos biblioteka. Tuo metu 32 klasėse mokėsi 1124 mokiniai.

1988 m. mokykla atšventė savo penkiasdešimtąjį jubiliejų. Padedant baldų gamybiniam susivienijimui „Venta“, įrengtas vitražas, kuris ir dabar puošia mokyklos fasadą. Vitražo dailininkė – Ilona Mickevičiūtė, meistrai – tėvas ir sūnus Zigmas ir Sigitas Laurinaičiai.

Dailininkės Ilonos Mickevičiūtės vitražas

Prasidėjus Atgimimui, Šiaulių miesto Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto 1990-02-13 sprendimu Nr. 62 B. Grigo gatvės, kurioje stovėjo mokykla, pavadinimas buvo pakeistas. Jai suteiktas S. Šalkauskio vardas. 1994 m. kovo 28 d. mokyklos pedagogų kolektyvo prašymu Šiaulių miesto valdybos potvarkiu Nr. 144 ir mokykla pavadinta filosofo, pedagogo, visuomenės veikėjo profesoriaus Stasio Šalkauskio (1886–1941) vardu. Tais metais mokykloje dirbo jau 62 pedagogai, 36 klasėse mokėsi 711 moksleivių. Užsimezgė ryšiai su S. Šalkauskio sūnumi Juliumi ir žmona Ritone. Jie lankėsi mokykloje, papildė ypač brangia medžiaga tik įkurtą mokyklos muziejų.

Ritonė ir Julius Šalkauskai prie prof. Stasio Šalkauskio kapo

Mokytoja I. Martinkutė ir direktorė L. Tamulaitienė su Juliumi Šalkausku jo namuose Vilniuje 2017-05-05

Mokytoja I. Martinkutė ir direktorė L. Tamulaitienė su Juliumi Šalkausku jo namuose Vilniuje 2017-05-05

1996 m., minint S. Šalkauskio 55-ąsias mirties metines, mokykloje atidarytas muziejus: vyko pamokos, buvo pristatoma mokyklos istorija, profesoriaus S. Šalkauskio gyvenimas bei veikla. Muziejaus steigėja – tuometinė direktoriaus pavaduotoja ugdymui Vilma Tubutienė. Atidaryme dalyvavo S. Šalkauskio premijos laureatai – filosofas Romualdas Ozolas ir profesorius Vytenis Rimkus. Minint 110-ąsias S.Šalkauskio gimimo metines, atidengtas šiauliečio dailininko Bonaventūro Šalčio nutapytas S. Šalkauskio portretas, paskelbtas S. Šalkauskio skautų draugovės, kuriai vadovavo mokytojas R. Prascevičius įkūrimas.

Mokykla turi S. Šalkauskiui skirtų renginių: rugsėjo mėnesį gimnazistai ant jo kapo deda gėlių puokštes, gegužės mėnesį minimas profesoriaus gimtadienis, vyksta įvairūs renginiai profesoriui atminti. Gimnazijoje yra S. Šalkauskio premijos laureatų stendas.

1998 m. spalio 24 d. mokykla pasipuošė ir Stasio Šalkauskio portretu-mozaika (dail. Vitolis Trušys, architektė A. Nistelienė, 1990 m.), kurią jai padovanojo vyskupas E. Bartulis. Dailininkas Vitolis Trušys, 1989 metais išvydęs S.Šalkauskio nuotrauką, profesoriaus paminklui ant kapo sukūrė mozaikinį portretą (120 cm aukščio). Mozaiką finansavo Šiaulių vykdomasis komitetas, šlifuoto granito pagrindą – rėmus užsakė Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas – monsinjoras Kleopas Jakaitis. Tačiau profesoriaus šeima nesutiko statyti paminklo, nors projektas ir buvo suderintas. Tada monsinjoras Kleopas Jakaitis mozaiką įmūrijo Šv. Antano koplyčioje. Po dešimties metų, kai Šv. Petro ir Povilo bažnyčia tapo katedra, menotyrininkė L. Šimkūnaitė liepė iškirsti mozaiką, nors jos autorius ir prieštaravo. Portretas buvo nuvežtas į S. Šalkauskio mokyklą ir įmūrytas fojė.

Stasio Šalkauskio portretas-mozaika

2008 m. mokykla atšventė septyniasdešimties metų jubiliejų. Ta proga buvo įkurta Sirtautų klasė. Jos įkūrimo iniciatorė – mokyklos direktorė Zina Žuklijienė, o medžiagą surinko ir susistemino lietuvių kalbos mokytoja Rita Mikalauskienė.

Sirtautų klasė

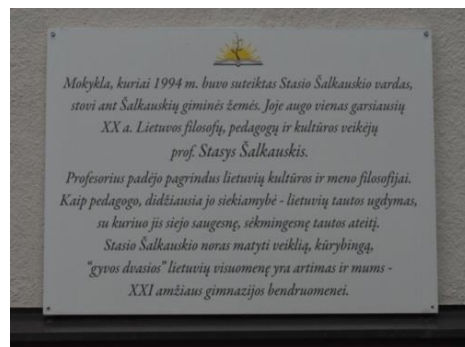
Mokytoja Rita Mikalauskienė mena: „Sirtautų klasė buvo įkurta mokyklos septyniasdešimties metų jubiliejaus proga. Norėjome įamžinti, pagerbti daug mokyklai davusių žmonių. Sirtautų klasė yra ypatinga tuo, kad joje lietuvių kalbos mokytoja Jūratė Sirtautienė dirbo 38 metus, o pačioje mokykloje – 41 metus.“ Mokytojos vyrui, profesorius Vytautui Sirtautui, 2001 metais įteikta šeštoji Stasio Šalkauskio vardo premija, įsteigta Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto tarybos už tautos kultūros, meno, mokslo ir filosofinės minties turpinimą ir ugdymą. Profesoriaus sūnus Vytautas Sirtautas – socialinių mokslų daktaras, docentas, Klaipėdos Universiteto dėstytojas, lietuvių kalbos vadovėlių autorius, dirba mokslinį darbą. Dukra Jūratė Sirtautaitė – buvusi Šiaulių Povilo Višinskio viešosios bibliotekos darbuotoja, įvairių straipsnių autorė.

2009 m. liepos 9 d. Šiaulių Stasio Šalkauskio vidurinė mokykla tapo gimnazija. Tais pačiais metais mokyklą baigė 50-oji abiturientų laida. Abiturientai gavo brandos atestatus, pažymėtus „Lietuvos tūkstantmečio“ ženklu.

2013 m. S. Šalkauskio gimnazija dalyvavo respublikiniame projekte „Kuriamo Respubliką“, kurio dėka spalio 11 dieną, minint mokyklos 75-ąjį gimtadienį, įgyvendino pilietinę iniciatyvą – atidengė Stasio Šalkauskio atminimo lentą (mokykla pastatyta Šalkauskių šeimos žemėje). Projekto koordinatore – mokytoja Aušra Stonytė-Margienė.

Mokykla stovi Šalkauskių giminės žemėje.

2014 - 2015 m. m. mokiniams pirmą kartą išduoti elektroniniai mokinio pažymėjimai (EMP). Gimnazijoje sukomplektuotos 5 pirmos klasės (148 mok.), 5 antros klasės (137 mok.), 5 trečios klasės (142 mok.), 7 ketvirtos klasės (174 mok.). 22 klasėse mokėsi 453 mokiniai ir dirbo 57 mokytojai.

2014 m. prasidėjo mokyklos kapitalinis remontas, finansuojamas valstybės lėšomis. Jo metu pakeistos sporto salės grindys, sutvarkyta aerobikos salė, renovuoti vandentiekis ir kanalizacija, įrengtos kriauklės bei pakeistos grindys kabinetuose, įrengta vėdinimo sistema. 2015 m. atnaujintas mokyklos fasadas, suremontuota palėpė, aktų salė, pakeistos pagrindinio įėjimo durys. 2016 m. į kitas patalpas persikėlė biblioteka, skaitykla, muziejus, fizikos, muzikos kabinetai, mokytojų kambarys su virtuvėle, rekonstruotas technologijų kabinetas, pradėtas įrenginėti liftas.

Mokytojų kambarys ir jauki virtuvėlė

Biblioteka

Technologijų kabinetas

Fizikos kabinetas ir laboratorija

2016 m. liepos 4 dieną Šiaulių Stasio Šalkauskio gimnazija pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Vilniaus Gedimino technikos universitetu dėl VGTU klasės kūrimo mūsų gimnazijoje, todėl 2016 metų rugsėjo 1 d. įsteigta VGTU klasė. Net 15 mūsų gimnazijos gimnazistų davė įžodį ir tapo JAUNAISIAIS ŠAULIAIS - papildė Šiaulių gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-os rinktinės narių gretas. Taigi, pirmą kartą gimnazijoje įkurta Šaulių klasė.

Dėmesio! Dėmesio! Dėmesio!

Nuo 2016 m. rugsėjo 1 d.
Stasio Šalkauskio gimnazijoje
steigiama Šaulių klasė.
(primami visi mokiniai baigę 8 klases)

Kreiptis nuo 2016 m. kovo 1 d.
adresu **S. Šalkausio g. 3**, telrautis
telefonu **8(41)430993**

Gimnazijoje efektyviai ugdomos ne tik dalykinės, bet ir bendrosios kompetencijos: mokiniai aktyviai įsitraukia į SKU veiklas (savanoriauja, dalyvauja įvairiuose renginiuose ir akcijose), itin sėkmingai vyksta ugdymas karjerai, vykdoma LIONS QUEST programa, vykdomos įvairios projektinės veiklos. Mūsų gimnazija viena pirmųjų Šiauliuose sukūrė ir vykdo individualią asmenybės ūgties sistemą.

Gimnazija garsėja ne tik akademiniais pasiekimais, bet ir sportiniais laimėjimais. Gimnazijos krepšinio komanda – nuolatiniai MMKL jaunių bei jaunučių krepšinio varžybų nugalėtojai. Komandai vadovauja kūno kultūros mokytojas Romas Stapulionis.

Gimnazijos direktorė L. Tamulaitienė, krepšinio komandos treneris Romas Stapulionis ir komanda

Taip pat gausu ir kitų neformaliojo ugdymo veiklų. Mokiniai renkasi muzikos, dailės, įdomiosios fizikos, foto ir medijų, meninių rankdarbių užsiėmimus, žaidžia tinklinį, futbolą.

Nuo 2000 metų gimnazijoje prigijo Šimtadienio spektaklių tradicija. Per aštuoniolika metų jau suvaidinta daugybė įvairiausių pjesių, spektaklių pagal šiuolaikinių rašytojų knygas. Kuria bei režisuoja ir patys mokiniai kartu su mokytojais. Šiuo metu gimnazijos teatro studija, kuri prieš porą metų pasivadino „Antraip“ ir kuriai vadovauja lietuvių kalbos mokytoja Eglė Naimavičienė bei muzikos mokytoja Vaiva Malinauskaitė, aktyviai lanko 30 mokinių. Kasmet, pradėdant nuo 2016 metų gruodžio, gimnazijos teatro studija Padėkos vakaro metu visai gimnazijos bendruomenei bei miestui rodo spektaklį. 2016 metais žiūrovai išvydo pagal A. Cicėnaitės knygą sukurtą vaidinimą „Niujorko respublika“, o 2017 – U. Kaunaitės „Laiškai Elzei“.

S. Šalkauskio gimnazijoje netrūksta įvairių renginių, konkursų, susitikimų, bendraujama su alumnais (buvusiais mokiniais), čia dirbusiais mokytojais senjorais.

Tradicinis kalėdinis mokytojų senjorų susitikimas. „Kalėdos 2017“.
Pirma eilė (iš kairės): G. Vilkiene, D. Bielskienė, N. Jurgelėnienė, A. Galvičienė, B. Karpavičiūtė, G. Ambrazienė, D. Grigaliūnienė, A. Belova, B. Laurinaitienė, M. Stankevičienė, M. Bajarūnienė, antra eilė: R. Grišiuvienė, A. Žičkienė, E. Lapkus.

2017 m. sausio mėnesį gimnazijos direktorė L. Tamulaitienė ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pakrančių apsaugos rinktinės vadas D. Lengvinas Pastoraciniame centre vykusiame ataskaitiniame Pakrančių apsaugos rinktinės Šiaulių užkardos susirinkime pasirašė Stasio Šalkauskio gimnazijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pakrančių apsaugos rinktinės Šiaulių užkardos bendradarbiavimo sutartį. Pulkininkas D. Lengvinas patikino, kad jaunieji gimnazijos šauliai ir pasieniečiai turės galimybę kartu su tikraisiais pasieniečiais išplaukti į jūrą, nuvykti į muitines, Pabėgėlių priėmimo centrą.

Stasio Šalkauskio gimnazijos alumnė, kraštovaizdžio architektė Milda Damkienė (Kažemėkaitytė) padovanojo gimnazijai modernų aplinkos sutvarkymo projektą. Pradėta tvarkyti mokyklos aplinka, iškirsti senieji medžiai, tujos, atidengtas mokyklos fasadas. Gimnazijos pastatas – vienas iš Šiaulių miesto modernizmo architektūros objektų, jo autorius – gabus tarpukario inžinierius Vladas Bitė.

Aplinkos sutvarkymo projektas

Kiekviena mokykla gali didžiuotis tokia prasminga istorija, kokią turi Stasio Šalkauskio gimnazija.
